

MAKTHAVARNA MÅSTE BYTAS UT

- om misskötseln av Umeå ska stoppas

Hans Lindberg
Kommunalråd (S)
Inkomst: 1 760 200

Foto: Samuel Pettersson / Umeå kommun

Janet Ågren
Kommunalråd (S)
Inkomst: 1 111 800

Foto: Samuel Pettersson / Umeå kommun

Mariam Salem
Gruppleddare (MP)
Inkomst: 665 900

Foto: Samuel Pettersson / Umeå kommun

Andreas Lundgren
Ordförande IFN (S)
Inkomst: 995 500

Foto: Samuel Pettersson / Umeå kommun

Birgitta Forsberg
Visselblåsariägare
Inkomst: 500 kr/tim

Foto: Faksimil Youtube

Karin Ahnkvist
HR-direktör
Inkomst: 1 169 500

Foto: Samuel Pettersson / Umeå kommun

Maria Törnblom
Chefsjurist
Inkomst: 1 040 900

Foto: Emma Fogelström / Umeå kommun

Karolina Lundqvist
Socialdirektör
Inkomst: 1 123 900

Foto: Samuel Pettersson / Umeå kommun

Pernilla Henriksson
Äldreomsorgsdirektör
Inkomst: 1 147 500

Foto: Samuel Pettersson / Umeå kommun

Elin Pietroni
Stadsdirektör
Inkomst: 1 229 700

Foto: Mathias Hjalmarsson / Umeå kommun

DEN 13 SEPTEMBER ÄR DET VAL

Inkomsterna gäller 2024 och kommer från Skatteverket. För Birgitta Forsberg kommer uppgiften från Umeå kommun och avser 2025.

Umeå styrs av tre partier - Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Chefernas parti. Se ovan. Du vet vad S och MP är. Men vad är Chefernas parti? Vi ska berätta.

Men först: Det har förekommit en oacceptabel vanskötsel av lagstadgade basverksamheter. Det handlar om vanvård som sannolikt lett har till dödsfall på vissa kommunala boenden för äldre, sexuella övergrepp däribland våldtäkt inom kommunens hemtjänst, en chefernas jakt på modiga visseblåsare som

slagit larm om vanvården samt en rädlans tystnadskultur som vuxit fram på många arbetsplatser inom äldreomsorg och socialtjänst p g a vissa chefers både hårda och passiviserande styre. Fler exempel finns. Dessa problem är ännu inte åtgärdade. Därför behövs ditt engagemang.

Någon måste ställas till svars!

Traditionen i Umeå är att ingen politiker eller chef ställs till svars även för fullständigt oacceptabla missförhållanden som de vi just nämnt. Denna tradition måste brytas – genom att ansvaret klarläggs. Till de ansvariga hör naturligtvis de partier som formellt styr kommunen genom sin gemensamma budget och sina maktpositioner. Dessa partier är Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Se deras ledande representanter ovan.

Sedan har vi Chefernas parti

S har innehaft den politiska makten i Umeå kommun sedan 1979 (med ett treårigt avbrott). Detta har inneburit att höga chefer steg för steg anpassar sig till vad S vill – med eller utan påtryckningar. Detta pekar mot en symbios mellan S och de höga cheferna (direktörerna). Men detta är inte hela sanningen. Processens andra del består nämligen av chefernas stegvisa maktövertagande från politikerna! Denna utveckling är

Läs vidare på nästa sida!

Fortsättning från förstasidan:

tydligast inom verksamheter som socialtjänst och äldreomsorg – verksamheter med stora inslag av myndighetsutövning. Där har politikerna ofta accepterat att de blir mer och mer beroende av tjänstemännen. Det krävs starka och kunniga politiker för att våga ifrågasätta en socialsekreterare som förordar att ett barn ska omhändertas – särskilt om socialsekreteraren backas upp av en högre chef.

Nytt ledarskap krävs

Under en rad år har kommunen haft ett svagt politiskt ledarskap symboliserat av bl a kommunstyrelsens ordförande (KSO) Hans Lindberg, Janet Ågren och Andreas Lundgren (alla S). Samtidigt finns starka chefsstrukturer inom just äldreomsorg och socialtjänst. Dessa strukturer företräds av Pernilla Henriksson och Karolina Lundqvist. Och när helt oacceptabel misskötsel har avslöjats, vilket har skett både inom socialtjänst och äldreomsorg, har de styrande politikerna ofta agerat som försvarsadvokater både åt sig själva och åt cheferna (direktörerna). Vi ska visa exempel på detta. Resultat: ingen ställs till svars. Därför behövs en ny politisk ledning inom Umeå kommun.

Ett exempel på de verkliga maktförhållandena mellan höga tjänstemän och politiker i Umeå: Socialdirektören Karolina Lundqvist fick Hans Lindberg att dra ihop alla gruppledarna i syfte att förbjuda dem att tala med en för socialtjänsten obekväma mebo. Lyssna på Umebladet.se. ■

Hör av dig till oss! Ring 090-19 47 34 eller maila info@arbetarpartiet.se.

Socialtjänstens befogenhet att omhänderta barn och unga ökar - vem garanterar rättssäkerheten?

Det är främst socialarbetare som gör de utredningar som ligger till grund för besluten att omhänderta barn och ungdomar och därmed skilja dem från föräldrarna. Socialarbetarna kontrollerar därmed hur familjerna fungerar. Men vem kontrollerar kontrollanterna - är socialarbetarnas utredningar rättssäkra?

Frågan är viktigare än någonsin p g a trenden i de utredningar som nu genomförs i syfte att lägga grunden för nya lagar.

Inför valet i höst: Tre politiska riktningar i Umeå

Under de sju åren 2019-2025 har felbudgeteringarna i Umeå kommun uppgått till sammanlagt två miljarder kr. Detta är oacceptabelt. De olika slutsatser som partierna dragit av sju års felbudgeteringar understryker att det existerar tre (3) politiska riktningar i Umeå kommunfullmäktige: S och M med sina stödpartier samt Arbetarpartiet.

Socialdemokratiskt misslyckande
Alla behöver en ekonomisk buffert. Så även Umeå kommun. Under de sju åren 2019-2025 planerade kommunen för ett sammanlagt överskott på ca 600 miljoner. Men på grund av systematiska felbudgeteringar hamnade det verkliga överskottet på över 2 600 miljoner!

Detta innebär att kommunens verksamheter, bl a äldreboenden och hemtjänst, har berövats hela två miljarder kr. Detta har bidragit till den vanvård och de sexuella övergrepp som uppdagats. Sju år av felbudgeteringar får konsekvenser.

Vilka slutsatser drar då de olika politiska riktningarna i Umeå kommun?

De styrande: Socialdemokraterna, MP och Chefernas parti
Socialdemokraterna anser att överskotten beror på *"en långsiktig ekonomisk politik som både är stabil och hållbar"* (VK 21/10). Men överskotten på två miljarder speglar inte en "stabil och hållbar" politik. Överskotten är resultatet av sju år av felbudgeteringar! S påstår också att de *"har*

lyckats kombinera ansvarstagande med investeringar i välfärden". Men deras felbudgeteringar har ju berövat välfärden två miljarder – vilket är motsatsen till investeringar!

De borgerliga: M, KD, L och C
Det moderata kommunalrådet Anders Ågren har riktat berättigad kritik mot missförhållandena inom äldreomsorgen. Men den borgerliga slutsatsen av överskotten är att Umeås kommunalskatt kan sänkas. Detta visar på en väldig underskattning av de satsningar som krävs för att vända trenden inom äldreomsorgen. Det handlar om att bryta med 30 år av nedskärningspolitik!

Den tredje riktningen
Arbetarpartiet representerar den tredje riktningen i fullmäktige. Vi vill använda de två miljarderna till bl a följande: satsningar på ökad personaltäthet, utbildning av fler undersköterskor och förbättrade kunskaper i svenska – samt närvarande chefer med bakgrund inom branschen. Det kommer att

ta tio år att vända trenden inom äldreomsorgen – men det går.

Där S och MP slår sig för bröstet ser vi felbudgeteringar som berövar verksamheterna pengar. Där de borgerliga vill sänka skatten ser Arbetarpartiet behovet av en tioårig satsning på äldreomsorgen. Arbetarpartiet utgör inget tredje "block" vad gäller antalet mandat. Än. Men vi representerar en tredje riktning – politiskt sett – tillsammans med många anställda, anhöriga och brukare.

Den tredje riktningen måste stärkas:
vi behöver din röst i valet till Umeå kommunfullmäktige – även om du röstar på ett annat parti i riksdagsvalet. Här nedan ser du de första namnen på våra valsedlar. ■

REGION VÄSTERBOTTEN
Arbetarpartiet
1. Jan Hägglund

UMEÅ KOMMUNFULLMÄKTIGE
Arbetarpartiet
1. Davis Kaza
2. Marika Atlegrim
3. Patrik Brännberg
4. Helene Rönnholm
5. Tomas Westerström
6. Agneta Björk
7. Frank Pettersson
8. Katarina Norlund
9. Johan Roslin
10. Sandra Ahlqvist

Läs Umebladet.se varje vecka!

Umebladet.se utgör en digital utökning av Umebladet i papper. Som enda nyhetsmedia i Umeå lägger vi ut sändningarna från mötena med Umeå kommunfullmäktige. Detta för att bidra till att öka insynen i vad som egentligen diskuteras i kommunens högsta politiska församling. Nedan ser du datum och tider för kommande möten.

Umebladet.se innehåller även Jan Hägglands uppskattade och lästa blogg som fanns hos Västerbottens-Kuriren innan VK-bloggarna stängdes ned i april 2025.

Kommentera vad som händer i kommunen! Både VK och Folkbladet har tagit bort kommentarsfältet. På Umebladet.se är det däremot fritt fram att föra fram din åsikt. ■

Datum för vårens fullmäktigemöten

23 februari kl 09.00
30 mars kl 09.00
27 april kl 09.00
25 maj kl 09.00
15 juni kl 09.00

Mötena pågår till max kl 18.00 och har lunchpaus kl 12.00-13.00.

På Umebladet.se kan du även se tidigare möten och kortare klipp.

Ska chefer få utreda sig själva? Kring detta står striden om visselblåsarfunktionen

I snart ett år har det pågått en öppen konflikt rörande Umeå kommuns visselblåsarfunktion. Konflikten blev känd när den tidigare stadsdirektören, med de styrande politikernas goda minne, upplöste visselblåsarfunktionen den 13 mars 2025.

Konflikten handlar i grunden om två traditioner som står mot varandra: ska chefer få utreda sig själva – eller inte. I Umeå har traditionen varit att höga chefer får utreda sig själva. Exempel: 2016 avslöjade VK ett mångårigt slöseri med skattepengar på samhällsbyggnadskontoret. Ansvaret att utreda detta slöseri gavs till den dåvarande chefen för samhällsbyggnadskontoret. *Föga förvånande frikände chefen sig själv!*

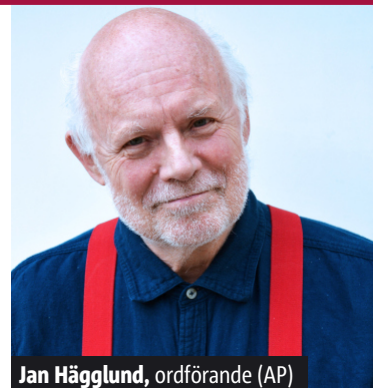
Traditionen att chefer utreder sig själva har inneburit en djup missstro från de styrande politikerna och de högsta cheferna mot en självständig visselblåsarfunktion. Först i juni 2024 fick Umeå kommun en självständig visselblåsarfunktion som inte innehöll några chefer. *Föga förvånande började*

visselblåsningarna strömma in!

S, MP och C försvarar "det gamla"
Dagens konflikt beror på att främst S, MP och C samt ett skikt höga chefer vill bevara traditionen att chefer utreder sig själva. Detta återspeglas i att S, C och MP nu låter kommunens tidigare personaldirektör Birgitta Forsberg leda visselblåsarfunktionen. Detta har fått flera personer att överväga att dra tillbaka sina anmälningar – av rädsla.

Skälet är att Forsberg är (ö)känd hos delar av personalen. I sin roll som personaldirektör var hon bl a ansvarig för de integritetskränkande psyktester som personal tvingades genomföra 2012. Forsberg var också pådrivande i att tvinga bort den tidigare ekonomidirektören och hennes budgetchef från kommunen.

Arbetarpartiet kommer att fortsätta striden för en oberoende och självständig visselblåsarfunktion tillsammans med andra partier som drar åt samma håll. ■

Två korta till Jan Hägglund

Hej Janne, du står inte på valbar plats till Umeå kommunfullmäktige. Har du lagt ned politiken?
- Nej. Jag ingår i Arbetarpartiets kommunfullmäktigegrupp och är ständigt med och utarbetar alltifrån debattartiklar till alternativbudgetar. Jag är även ansvarig utgivare för Umebladet och Veckans Nyheter.
- Som ordförande i AP är jag ständigt i kontakt med medlemmar och partiföreningar på andra orter i Sverige.
- Och jag fortsätter med att hålla tal på Rådhusorget en eller ett par lördagar i månaderna.

Du står också som första namn på Arbetarpartiets valsedel till Region Västerbotten, ser jag.
- Det stämmer. Även inom regionen finns problem med tystnadskultur och bristande resurser. Efter en träningskada som ung har jag dessutom mycket personlig erfarenhet av sjukvården.
- Det finns mycket kunnig och engagerad vårdpersonal ute i verksamheterna. Men politikerna verkar ha deserterat istället för att kämpa för mer resurser till verksamheterna. ■

Stöd vårt arbete - swisha ett bidrag

123 059 55 61

Arbetspartiets alternativ för äldreomsorgen

De styrande i Umeå har sparat och skurit ned på äldreomsorgen under 30 års tid. Dessa nedskärningar utgör bakgrunden till den negativa spiral som bland annat inneburit vanvård till döds och sexuella övergrepp samt en stor personalgenomströmning. Nedskärningarna utgör också bakgrunden till den tystnads-kultur som vuxit fram på grund av rädsla för represalier.

För att vända trenden inom äldreomsorgen krävs en rad långsiktiga satsningar:

■ Ökad personaltäthet.

Personaliteten på särskilda boenden för äldre har halverats sedan 1990-talet. På Dragöns äldrecenter arbetar idag 2 eller 2,5 personal med åtta äldre dagtid och kvällstid. Natttid har en personal ansvar för hela 16 äldre. Personaliteten måste öka!

■ **Personalutbildning.** Andelen utbildad personal har minskat kraftigt. År 2016 var uppåt 70 %

av äldreomsorgspersonalen utbildade undersköterskor. Idag är denna andel nere på 54 %. Samtidigt har andelen med bristande språkkunskaper ökat.

■ **Personalinflytande.** Dagens osunda ledarskapskultur måste brytas genom ökat personalinflytande över schemaläggning, arbetsmiljö och resursfördelning. Det finns ett väldigt kun-

nande och kreativitet bland personalen. Vi vill släppa lös denna "styrka från golvet".

Patrik Brännberg
ledamot fullmäktige AP

De problem vi har beskrivit präglar inte hela äldreomsorgen i Umeå. Verksamheten bärs upp av en krympande skara erfaren personal med stort engagemang och yrkeskunnande. Skulle denna "rygggrad" brytas riskerar den negativa spiralen att spridas till fler delar av äldreomsorgen.

Arbetspartiets handlingsprogram

Det är mot denna bakgrund som

Under hösten 2025 hölls två manifestationer för äldreomsorgen i Umeå.

Arbetspartiet vill sätta äldreomsorgen i första rummet under en period på tio år. Vårt handlingsprogram är utarbetat under många år av dialog och kontakter med personal på äldreboenden och inom hemtjänsten. Några viktiga inslag i handlingsprogrammet:

- Ökad personaltäthet - grundläggande förutsättning för trendbrott
- Större andel undersköterskor - för en höjd kunskapsnivå
- Alla ska ha minst en utbildning till vårdbiträde
- Vidareutbildning i svenska språket för de som behöver
- Utbildnings- eller karriärstege: vårdbiträden uppmuntras att bli un-

Marika Atlegrim
ersättare fullmäktige AP

dersköterskor, undersköterskor ges möjlighet att specialisera sig inom demens, psykiatri, handikapp eller palliativ vård. Detta nödvändiga kunskapslyft måste subventioneras av kommunen - och synas i lönebeskedet.

- Ökat personalinflytande över schemaläggning, tillsättning av chefer och arbetsmiljö.
- Närvarande chefer som inte arbetar hemifrån
- Öka andelen chefer som har vårdutbildning eller bakgrund inom verksamheten. ■

Satsning möjlig på förskolan

Antalet förskolebarn i Umeå har ökat under en rad år och antalet barn per grupp har ofta varit högre än 15. Nu minskar barnafödandet. I detta läge finns en möjlighet för kommunen att minska barngrupperna inom förskolan och behålla personal som annars skulle ha blivit överflödig. Och därmed klara målsättningen på max 15 barn per grupp på tre personal.

Förskoleverksamheten har också en rad andra behov:

□ **Otillräckliga arbetskläder.** Sedan drygt 10 år tillbaka har förskolepersonal i Umeå rätt till arbetskläder utomhus. Men på många håll har utlovade kläder uteblivit, exempelvis mössor och vantar. När det gäller inne- tofflor och innekärl måste personalen bekosta dessa själva. Förskolepersonalen måste få samma rätt till en fullständig

uppsättning arbetskläder som andra yrkesgrupper.

□ Svårare att boka in vikarier.

Tidigare kunde all personal på en förskoleavdelning boka vikarier via kommunens IT-system. Nu får bara en eller två "vikariesamordnare" använda IT-systemet. Resultat: Svårare att få tag i vikarier - och risk för konflikter inom personalgruppen.

□ Städning istället för tid med barnen?

Under 2024 och 2025 har brister i städningen upptäckts på kommunens förskolor. Detta har lett till att förskolepersonalen fått större krav att genomföra "egenkontroller" av städningen - vilket gör att personalen riskerar att få mindre tid med barnen. Det rimliga vore att kommunen anställer fler lokalvårdare. ■

FÖRSVARA ÄLDREOMSORGEN!

Manifestation 28 februari

Ansvar måste utkrävas för vanvård till döds och våldtäkter

- Av politiker som skurit ned på pengarna i 30 år
- Av chefer som försöker tysta personal som slår larm

Äldreomsorgen behöver:

- Kraftigt ökad personaltäthet
- Kunskapslyft: fler undersköterskor och språkutbildning till de som behöver
- Ökat personalinflytande - bryt rädslans tystnadskultur
- Närvarande enhetschefer - med bakgrund inom verksamheten

Rådhusorget kl 13.00
Lördag 28 februari

Initiativtagare: Arbetspartiet